

Datainnsamling og foreliggende data - utvelging av enheter

31 august 2006

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Datainnsamling

- Primærdata: Data som vi selv samler inn
 - Intervju/spørreskjema
 - Observasjon
 - Fysiske målinger
- Sekundærdata: Data som allerede foreligger
 - Prosessdata
 - Bokholderidata
 - Forskningsdata

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innsamling av primærdata

- Intervju og spørreskjema: Surveyintervjuet
 - Standardiserte spørsmål
 - Ofte faste svarkategorier
 - Den som intervjues er "respondent"
 - Utføres ofte av "hjelpere"
 - Formål: Eliminere målefeil og gjøre svarene sammenlignbare)
 - Fordel: Skreddersy innsamling etter egne interesser
 - Ulempe: Går glipp av improvisering og oppfølgingsspørsmål
 - Form: Brev, telefon, e-post, personlig besøk

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innsamling av primærdata (forts.)

- Intervju og spørreskjema: Samtaleintervjuet
 - Oftest åpne spørsmål
 - Den som intervjues er "informant"
 - Intervjuguide
 - Formål: Forståelse, samle bakgrunnsinformasjon
 - Utføres ofte av forskeren selv
 - Ulempe: Tidkrevende
 - Form: Personlig besøk, telefon
 - Hvordan registrere? Notater, lydbånd, video?

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innsamling av primærdata (forts.)

- Observasjon
 - Fullstendig observatør (åpen eller skjult)
 - Deltakende observatør
 - Fullstendig deltaker
- Jo større nærhet, jo bedre?
 - *Biased view-point effect*

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innsamling av primærdata (forts.)

- Fysiske målinger
 - Lite vanlig i samfunnsvitenskap
 - Oppfølging/kontroll av andre målinger

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Feilkilder ved intervjuer (både survey og samtale)

- Konteksten som kilde til feil:
 - Andre/situasjonen påvirker svarene
- Intervjueren som kilde til feil:
 - Ikke samme sosiale status, kjønn, alder, holdninger, osv.
- Respondenten som kilde til feil:
 - Dårlig hukommelse
 - Mangel på kunnskap eller motivasjon
 - Psykologiske mekanismer (fotregning)
 - Ja-siing og sosial ønskebarhet

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Sekundærdata

- Eksempler: Alt fra Stortingsdokumenter og styremøtereferater, til tagging og do-grafitti
- Prosessdata: Blir skapt gjennom løpende aktiviteter (bøker, dagbøker, blader, brev...)
- Bokholderidata: Blir registrert i et administrativt apparat (regnskap, registre)
- Forskningsdata: Feltnotater, samtaleintervjuer, databaser)

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Sekundærdata: NSDs databaser

- Individdata
 - Generasjonsdatabasen (folketellinger)
 - Levekårsundersøkelsene
 - Verdiundersøkelsene
 - Eurobarometrene
- Regionale data
 - Kommunedata
 - Nordisk database

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Utvelgning av enheter

- Sannsynlighetsutvelgning:
 - Alle enheter har en kjent sannsynlighet for å bli trukket ut.
 - Enkel tilfeldig utvelgning
 - Stratifisert utvelgning
 - Klyngeutvelgning

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

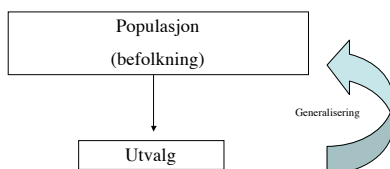
- Ikke-sannsynlighetsutvelgning:
 - Ulik sannsynlighet for å bli trukket ut.
 - Generalisering ikke mulig

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Sannsynlighetsutvelgning: Enkel tilfeldig utvelgning

Alle mulige utvalg av populasjonen har lik sannsynlighet for å bli trukket ut.

$$\text{Sannsynlighet} = \frac{n}{N}$$

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Enkel tilfeldig utvelging

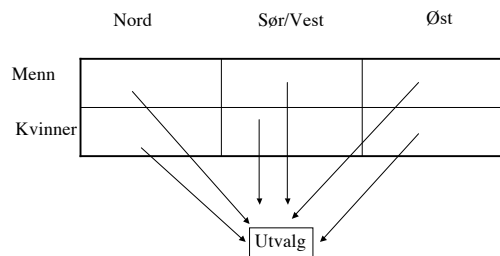
- Loddtrekning
- Trekke fra en nummerert liste over populasjonen
 - Fra telefonkatalogen
 - I SPSS
 - I MS Excel

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

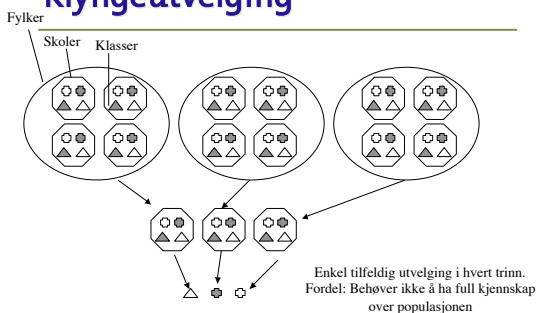
Sannsynlighetsutvelging: Stratifisert utvelging

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Sannsynlighetsutvelging: Klyngeutvelging

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Ikke-sannsynlighetsutvelging

- Kvoteutvelging
- Slumpmessig utvelging ("5 på gata")
- Selvseleksjon (TV-undersøkelser)
- Teoretisk utvelging

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Utvalgsproblematikk

- Hvor stort er utvalget?
- Utvalgsteknikk og presisjon
- Er utvalget skjevt?

Universitetet i Tromsø
Det samfunnsvitenskapelige fakultet